

NORDBALT

NordBalt är en planerad likströmsförbindelse för 300 kV/700 MW mellan Sverige och Litauen. När förbindelsen till Sverige står klar blir de baltiska länderna integrerade med den nordiska och europeiska elmarknaden. Läs mer: www.svk.se/nordbalt.

Dags för arkeologiska undersökningar. Läs mer på nästa sida!

I din hand håller du det fjärde nyhetsbladet om den planerade elförbindelsen NordBalt. På följande sidor kan du läsa om hur arbetet med förberedelserna har fortsatt under 2011.

Många av er har säkert varit i kontakt med våra markförhandlare Hans Larsson och Hans Nilsson, kanske för att diskutera kabelns exakta dragning över fastigheten eller ersättningsfrågor för det intrång vi kommer att göra. I dagsläget arbetar de bland annat med att undersöka anslutningsvägar och upplagsplatser för maskiner och kabel.

Svenska Kraftnät vill gärna använda befintliga vägar under byggtiden. Våra markförhandlare kommer därför att börja kontakta några av fastighetsägarna/väghållarna i området för en genomgång av tänkbara transportvägar. Vi vill

även diskutera möjliga framtida upplagsplatser för maskiner, kabel och annat material.

KARTOR SOM VISAR

STRÄCKNINGEN MER I DETALJ

För att kunna bedöma exakt var den planerade elkabeln kan grävas ner (inom det stråk som vi tidigare samrått om) genomförde vi i början av 2011 en detaljprojektering. Bland annat undersöktes markförhållanden mer ingående samt platser för kabelns passage av vattendrag och diken. Samtidigt mättes sträckningen in med positionsinstrument (GPS).

I slutet av oktober skickar vi ut kartor till alla berörda fastighetsägare, med förhoppning om att på ett så tydligt sätt som möjligt visa var vi planerar att gräva ner kabeln på respektive fastighet. Om du

studerar kartorna och fortfarande känner dig osäker på sträckningen är du välkommen att kontakta våra markförhandlare för en visning ute i fält.

SAMRÅD INFÖR ANSÖKAN OM VATTENVERKSAMHET

Efter detaljprojekteringen stod det bland annat klart vilka vattendrag och diken vi kommer att passera med elkabeln. Att bygga i vattenområden och leda bort grundvatten kräver tillstånd för vattenverksamhet, enligt 11 kap. miljöbalken. Därför kommer vi att skicka in tre ansökningar om tillstånd till Mark- och miljödomstolen. Ansökningarna gäller:

- > Vattenverksamhet för stationsområdet i Nybro inom fastigheten Rismåla 2:61.
- > Vattenverksamhet för markkabeldelen mellan stationen och kusten.
- > Vattenverksamhet för sjökabeldelen inom svenskt territorialvatten.

Inför ansökningarna har Svenska Kraftnät genomfört skriftliga samråd. Under våren skickade vi ut samrådsunderlag till sammanlagt 130 berörda fastighetsägare och ca 90 myndigheter, intresseorganisationer med flera. Även allmänheten bjöds in till samråd genom annonser i lokaltidningarna.

Vi svarar på inkomna yttranden i s.k. samrådsredogörelser. Dessa publiceras på NordBalts webbplats allt eftersom de är klara.

Vi kommer att skicka in de tre ansökningarna i slutet av 2011 och i början av 2012, tillsammans

med en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för respektive verksamhet.

Syftet med en MKB är att identifiera och beskriva de direkta och indirekta miljökonsekvenser som en planerad verksamhet eller åtgärd kan innebära.

DAGS FÖR ARKEOLOGISKA UTGRÄVNINGAR

Riksantikvarieämbetet, som är en nationell myndighet med ansvar för frågor om kulturarvet, har vandrat den tänkta landkabelsträckningen för att identifiera platser där det kan finnas fornlämningar. Under den ca fyra mil långa sträckan bedömer de att 20 platser är intressanta. De flesta platser är troligtvis boplatsslägen men det kan även röra sig om kolbottnar och gravplatser.

Länsstyrelsen i Kalmar län har beslutat att dessa platser ska undersökas närmare. Undersökningen ska visa om det finns fornlämningar som kan kräva fortsatta arkeologiska insatser.

Undersökningen kommer att äga rum i slutet av oktober och sker genom sökschaktning med grävmaskin. Några platser, som antingen inte är tillgängliga för maskin eller är extra känsliga, kommer att undersökas för hand. De fastighetsägare som berörs av sökschakten har blivit informerade.

Resultatet från Riksantikvarieämbetets undersökning kommer att publiceras på NordBalts webbplats och i nästa nummer av Projektnytt.

Sökschaktningen går till så att matjorden skiktvis banas av med grävskopa ner till nivån där fornlämningar eventuellt påträffas. Foto: Svenska Kraftnät (taget i ett annat projekt).

För att få bra mätdata körde båtarna som utförde bottenundersökningar mellan 3-4 knop. Tre båtar användes, en mindre för kuststräckan och två större ute till havs, varav den ena syns på fotot. Ombord på de större båtarna arbetade ca 10 personer med att samla in och processa mätdata.

VIKTIGA UNDERSÖKNINGAR TILL HAVS

Det är inte bara sträckningen till land som har studerats närmare, även till havs har undersökningar gjorts för att hitta den mest lämpliga dragningen för sjökabeln. Hela sträckan har undersökts inklusive olika alternativa sträckningar, ett arbete som tog cirka fyra månader.

Undersökningen bestod av flera delar. Sjöbotten får inte vara för ojämn så att kabeln böjs för mycket eller blir hängande på stora stenblock. Det är även viktigt att kartlägga hur hård botten är, för att välja rätt nedgrävningsmetod. Termiska prover av botten är viktiga underlag till dimensioneringen av kabeln.

Med ett ekolod mättes inte bara rakt ned utan ett helt område under båten. En så kallad sidescan gav sonarbilder med sidvinkel på havsbotten. Ett bottenpenetrerande ekolod användes för att tolka bottensedimenten ned till berggrunden.

När en lämplig sträckning hade tagits fram utifrån underlaget genomfördes även bottenprover som kan användas till exempelvis kemisk analys och för att fastställa den termiska resistiviteten. Den termiska resistiviteten är detsamma som hur bra värmen förs bort från kabeln. Förs inte värmen bort bra måste man ha en grövre ledare på kabeln som har mindre förluster och därmed avger mindre värme.

Resultatet från bottenundersökningen används nu av kabeltillverkaren ABB för att dimensionera sjökabeln och bestämma vilken installationsmetod som är lämplig. Undersökningen gav också värdefull information om eventuella kablar, rör och minor.

KORSNINGSAVTAL MED GASLEDNINGEN NORDSTREAM

NordBalt kommer att passera över gasledningen NordStream som löper mellan Ryssland och Tyskland. Svenska Kraftnät och vår samarbetspartner LitGrid AB har tecknat ett korsningsavtal tecknats med företaget Nord Stream AG, som äger gasledningen. Avtalet tecknades den 26 september och klargör parternas förhållningssätt gentemot varandra.

Den så kallade »släpkan« släpas efter fartyget och är utrustad med ett sidotittande sonar och ett bottenpenetrerande ekolod. Den släpas normalt ca 10 meter ovan botten för att ge en så bra bild som möjligt.

MARKUNDERSÖKNING I NYBRO

Inför ansökan om vattenverksamhet för stationsområdet i Nybro har vi undersökt vattendragen och grundvattnet inom området, som ligger i anslutning till det befintliga ställverksområdet och omfattar cirka sex hektar av skogsmark och ledningsgator.

Stora delar avvattnas redan idag via mindre diken som ansluter till ett skogsdike som rinner genom området. Eftersom grundvattnet periodvis förekommer ytligt är diken dränerande för att grundvattennivån inte ska stiga för högt under våta perioder.

Området kommer att byggas ut etappvis. Grundläggningen av byggnader och fundament kräver ett schaktdjup på som mest cirka två meter. Schaktning kommer då att ske under grundvattenytan. Vid schakt under grundvattenytan är en temporär grundvattensänkning till 0,5 meter under blivande schaktbotten nödvändig på de ställen där de djupare fundamenten ska anläggas.

På grund av de befintliga markavvattningsdiken och skogsdiket är stora delar av området redan idag grundvattensänkt, åtminstone då det råder ett högre grundvattenstånd. Det planerade stationsområdet innebär i princip endast en marginell utvidgning av befintlig markavvattning inom Svenska Kraftnäts fastighet. Konsekvenserna på omgivande skog och mark bedöms bli begränsade om ens några. Eftersom dikningen endast är en marginell utökning av det befintliga dikningsområdet är bedömningen att inga särskilda intressen påverkas negativt av markavvattningen.

Pågående mätningar visar att grundvattennivån ligger under den framtida dikningsnivån under större delen av året, varför diken under dessa perioder inte påverkar grundvattennivån.

E.ON SKÖTER UNDERHÅLLET I SIN LEDNINGSGATA

Från kraftstationen i Nybro kommer vår elkabel att följa en av E.ON:s ledningsgator i cirka 2,5 mil innan den viker av mot kusten. E.ON har nyligen röjt och avverkat i den ledningsgatan. Det är alltså inte Svenska Kraftnät som utfört dessa arbeten.

SVENSKA KRAFTNÄTS HUVUDPROJEKTLEDARE MARCUS JACOBSON SVARAR PÅ FRÅGOR

Namn: Marcus Jacobson.

Arbete: Huvudprojektledare för NordBalt.

Bor: i Halmstad.

Familj: Fru och en dotter på 2,5 år.

VAD INNEBÄR DET ATT VARA HUVUDPROJEKTLEDARE FÖR NORDBALT?

Det innebär att jag ska se till att byggnationen av den nya förbindelsen mellan Sverige och Litauen genomförs enligt de krav som vi har satt upp.

Eftersom EU-kommissionen beslutat att bevilja projektet NordBalt pengar inom ett av de stödprogram som finns innebär det också att jag ansvarar för att vi uppfyller kommissionens krav.

DET HÄR ÄR ETT SAMARBETSPROJEKT MED LITAUENS STAMNÄTSOPERATÖR, HUR FUNGERAR DET?

LitGrid, som är vår motsvarighet i Litauen, är i detta projekt också vår samarbetspartner. Under de 2,5 år som jag varit ansvarig tycker jag att samarbetet har fungerat bra och jag tror att det kommer att fortsätta så, vi har en bra och öppen dialog. Förutom den dagliga kontakt som sker har vi till exempel gemensamma projektmöten och teknikmöten. På en högre nivå har vi även en samverkansgrupp som består av beslutande organ från båda sidor.

FÖLJS TIDPLANEN? VILKA HÄNDELSER SER DU SOM DE VIKTIGASTE FRAMÖVER?

Det återstår mycket arbete men så långt som projektet nu kommit så ser det ut som vi kan hålla uppgjorda planer.

Viktigt är att tillståndsprocessen flyter på enligt plan så att inte starten av genomförandet försenas. Sedan hoppas jag att de tester och prover tillverkaren av kabeln (ABB) utför på en provtillverkad bit visar att de uppfyller våra ställda krav.

VAD UPPLEVER DU SOM PROJEKTETS STÖRSTA UTMANING?

Den största utmaningen som jag upplever är att se till att alla delprojekt når sina mål och att samverkan mellan dem fungerar, så att det övergripande gemensamma målet om att driftsätta NordBalt uppnås. En annan utmaning är att vi berör många fastighetsägare. Vi vill visa så stort hänsynstagande som vi kan.

VILKA ERFARENHETER FRÅN ANDRA UTBYGGNADSPROJEKT HAR DU TAGIT MED DIG IN I DET HÄR PROJEKTET?

Det är viktigt med kontinuerlig uppföljning för att kunna korrigera eventuella fel eller förändringar i ett tidigt skede. Sedan är det viktigt att vi har bra relationer med fastighetsägarna, vi är ju »gäster« på deras fastigheter. Alla berörda ska få kontinuerlig information om vad som händer. Enligt min erfarenhet ökar det förståelsen för det vi gör.

HAR DU FRÅGOR OM NORDBALT?

Välkommen att skicka in dina frågor till Svenska Kraftnätets informatör Elin Amundsson. E-post: elin.amundsson@svk.se. Svaren kommer även att publiceras på NordBalts webbplats, så att fler kan ta del av dem.

MER INFORMATION PÅ WEBBPLATSEN

Mer information finns på NordBalts webbplats www.svk.se/nordbalt. Där finns också tidigare nummer av Projektnytt publicerade.

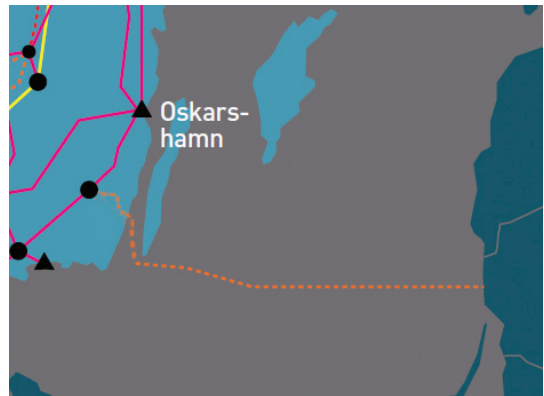
TIDPLAN

PROJEKT	TID
Arkeologiska utgrävningar (sökshakt)	Oktober-november 2011
Ansökan om vattenverksamhet för stationsområdet i Nybro.	Slutet av 2011
Ansökan om vattenverksamhet för landkabeldelen.	Första kvartalet 2012
Ansökan om vattenverksamhet för sjökabeldelen.	Första kvartalet 2012
Erhållen koncession (tillstånd enligt ellagen) från regeringen	Eventuellt 2013
Planerad drifttagning	Årsskiftet 2015-2016

FAKTA OM NY KRAFTLEDNING NORDBALT

NordBalt är en planerad 300 kV likströmsförbindelse mellan Sverige och Litauen med en effekt på 700 MW. NordBalt ska binda samman de tre baltiska staternas elnät med det nordiska. Idag är den enda förbindelsen en kabel mellan Estland och Finland. När förbindelsen till Sverige står klar blir de baltiska länderna integrerade med den nordiska och europeiska elmarknaden. Planerad drifttagning är vid årsskiftet 2015/2016.

EU-kommissionen har engagerat sig i frågan om förbindelser mellan elmarknader och har tilldelat resurser till viktiga infrastrukturprojekt, såväl till en ny förbindelse mellan Finland och Estland (Est- Link 2) som till den här svensk-baltiska förbindelsen. Till NordBalt bidrar Kommissionen med 175 M€. Beloppet avser både själva sjökabeln med omriktarstationer (131 M€) och nätförstärkningar i det interna baltiska nätet (44 M€).

Samfinansierat av EU

Europeiska energiprogrammet för återhämtning

KONTAKTPERSONER

MARCUS JACOBSON, huvudprojektledare.
Telefon 08-475 85 66
E-post: marcus.jacobson@svk.se

IDA DUFVA, projektledare markkabel.
Telefon 08-475 83 20
E-post: ida.dufva@svk.se

ELIN AMUNDSSON, informatör.
Telefon 08-475 80 54
E-post: elin.amundsson@svk.se

HANS NILSSON, ansvarig för markåtkomst.
Telefon 070-897 01 24
E-post: markvardering@telia.com

HANS LARSSON, markåtkomst.
Telefon 070-854 36 90
E-post: skogstjanst@telia.com

Redaktör: Elin Amundsson, tel. 08 475 80 54
Ansvarig utgivare: Malin Werner, tel. 08 475 82 64

Svenska Kraftnät är ett statligt affärsverk med uppgift att förvalta Sveriges stamnät för el, som omfattar ledningar för 400 kV och 220 kV med stationer och utlandsförbindelser. Svenska Kraftnät har också systemansvaret för el och naturgas. Vi utvecklar stamnätet och elmarknaden för att möta samhällets behov av en säker, miljövänlig och ekonomisk elförsörjning. Därmed har vi också en viktig roll i klimatpolitiken.

SVENSKA KRAFTNÄT
BOX 1200
172 24 SUNDBYBERG
STUREGATAN 1

TEL 08 475 80 00
FAX 08 475 89 50
WWW.SVK.SE

